

Наша Українська Рідна Школа
Ukrainian Heritage School

700 Cedar Road • Jenkintown, Pennsylvania 19046 • Telephone: 215-663-5322

ЗАВДАННЯ з дня 04/22/ 2017

Вчитель Ярослав Щур

~~ЛІТЕРАТУРА~~

~~ІСТОРІЯ~~

ГЕОГРАФІЯ

~~КУЛЬТУРА~~

Розмовна

~~МОВА~~

8 кл.	
ЧИТАТИ	ТЕСТ. Природні зони України. Карпати.
ПИСАТИ	
ІСПИТ	
9 кл.	
ЧИТАТИ	
ПИСАТИ	
ІСПИТ	
10 кл.	
ЧИТАТИ	Східна українська діаспора. П.О.Масляк (ст.194-196).
ПИСАТИ	
ІСПИТ	
11 кл.	
ЧИТАТИ	ТЕСТ. Населення України.
ПИСАТИ	
ІСПИТ	
12 кл.	
ЧИТАТИ (розмовна Мова)	Підготовка до КІНЦЕВОГО ПИСЬМОВОГО МАТУРАЛЬНОГО ІСПИТУ З ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ (04/29/2017).
ПИСАТИ	
ІСПИТ	
	<u>Shkilna Rada's Matura Page</u> https://sites.google.com/site/shkilnaradasmaturapage/

Східна українська діаспора

Під східною українською діаспорою ми розуміємо українців які мешкають на території колишнього СРСР. Після розвалу Радянського Союзу поза межами України опинились, за різними підрахунками, від шести до восьми мільйонів співвітчизників. В 1989 р., за останнім переписом населення, в Росії проживало трохи більше чотирьох мільйонів українців, в Казахстані – близько мільйона, в Молдавії – близько шестисот тисяч і т.д. В процесі формування сучасної східної діаспори можна виділити свої особливості і етапи. Але саме головне те, що українці переміщувались (мігрували) в межах однієї країни – Російської імперії, а згодом СРСР.

Понад 65% українців, котрі живуть у східній діаспорі, припадає на Росію. Їй за числом українців належить перше місце серед колишніх союзних республік СРСР: у 1989 році в Росії нараховувалося 4,4 млн. українців. І в попередні періоди у Росії концентрувалася найчисельніша українська діаспора. В 1719 році чисельність українців в царській Росії поза межами сучасних кордонів України становила 448,5 тис. чол. За оцінками 1975 року, чисельність українців у Росії зросла до 810 тис. чол.

У результаті різкого посилення еміграційних процесів з України на схід, переважно в Росію, кількість українців в діаспорі постійно зростала і за даними перепису 1897 року досягла 3,621,1 тис. чол. Всього в царській Росії поза межами сучасної території України в 1897 році налічувалося 4,470,2 українців. Їх частка у всьому населенні Росії дорівнювала: в 1897 - 5,4%, 1926-1931 - 8,9%, 1937 - 3%, 1959 - 2,9%, 1989 - 3%. У 1989 році 42,8% українців Росії вважали рідною мовою українську.

У наступні роки відбулися великі зміни в чисельності українців, а також у тій частці, яка належала їм серед усього населення окремих районів Росії. За даними перепису 1926 року, українське населення Росії (7873 тис. чол.) розподілялося по її регіонах. Значно зросла кількість українців у Росії у повоєнні роки: з 3359 тис. чол. У 1959 році, до 4363 тис. чол. У 1989.

Між Україною і Росією відбуваються досить інтенсивні та масштабні міграційні обміни. Лише у 1989 у Росію з України прибуло 202,6 тис. чол., а із Росії на Україну - 205,3 тис. чол. У національній структурі емігрантів з України (1024,4 тис. чол.) переважали українці (631 тис. чол.), росіяни (291 тис. чол.) і білоруси (11,7 тис. чол.). найбільш помітні територіальні зрушення в географії української діаспори зводилися насамперед до значного скорочення частки українців на розміщених в Росії східних українських етнічних територіях і зростання їх абсолютної чисельності та частки серед усіх жителів північних і північно-східних регіонів Росії. Це пояснюється двома обставинами:

" Названі регіони були, як відомо, упродовж 30-80-их років місцем заслання і спец поселення насамперед за політичними мотивами, сюди було вислано мільйони українців, частина з них тут і залишилася.

" У північних і північно-східних регіонах Росії значна кількість українського населення працює на високооплачуваних нафто- і газопромислах, видобутку золота, кольорових металів тощо. Крім Росії українська діаспора розселена в усіх інших союзних республіках колишнього СРСР. Велика кількість українців зосереджена на українському пограниччі в Молдавії та Білорусії.

Молдавія.

Українська діаспора в Молдавії є багато чисельною. **В 1989 році частка українців серед усього населення республіки становила 13,8%.** Словом кожен сьомий житель Молдавії є українцем. Українці розселені практично по всіх районах Молдавії. Вони живуть окремими ареалами як у сільській місцевості, так і в містах, особливо в столиці та у міських поселення, розташованих на західному пограниччі з Україною. За даними перепису 1989 року в Кишиневі налічується близько 17% усіх українців республіки; на українців припадає понад 12% усіх жителів молдавської столиці.

Чисельні ареали українців зустрічаються в багатьох регіонах Молдавії. Серед них південна, північна і західна частини, які межують з Україною, центральна частина Молдавії та деякі інші. Окремі українські сільські населені пункти розміщені в крайніх східних районах. Це автохтонні українські землі, де українці живуть упродовж двох століть.

У міжвоєнний час українці в румунській Молдавії мали дуже обмежені права для національно-культурного розвитку; українців переписували на румунів. Дані повоєнних переписів свідчать про значне скорочення питомої ваги тих українців, які вважають українську мову рідною.

Процес де українізації в Молдавії пояснюється насамперед тим, що там практично відсутні українські школи, не виходять українські газети, не ведеться радіо- і телепередач українською мовою тощо. Українська діаспора, яка в Молдавії чисельно перевищує російську, поставлена в національно-культурному відношенні в неординарні, незрівнянно гірші умови. Національно культурне відродження української діаспори, як і національно-культурне відродження молдавської і румунської діаспор на Україні, набуває першорядного значення і вимагає загальноприйнятого обґрунтованого розв'язання.

Білорусія.

Проблема розселення українців у Білорусії вивчена недостатньо. Пояснюється це насамперед тим, що переписи дають щодо кількості українців різні, часто дуже суперечливі результати.

Дослідження інтенсивності, територіальних напрямків міграційних потоків з України в Білорусію, районів вибуття і прибуття мігрантів, їх національної структури дозволяє зробити висновок, що невелике і поступове збільшення частки українців серед населення Білорусії відбувається внаслідок чисельної переваги українців, які прибувають у республіку, над чисельністю українців, які вибувають з неї. За даними перепису 1989 року в Білорусії нараховувалося 291 тис. українців. Провідне місце в Білорусії за числом українців належить пограничним з Україною Гомельській і Брестській областям, а також Мінську. В цих регіонах розселено понад 60% усіх українців Білорусії.

У Білорусії, поблизу з Україною, дуже інтенсивно відбувається денаціоналізація українців. Лише в одній області - Брестській - частка українців, які вважають рідною мовою українську становила 65,5%.

Закавказзя.

За чисельністю українців республікам Закавказзя - Грузинській, Азербайджанській і Вірменській - належить одне із останніх місць серед союзних республік колишнього СРСР. У 1989 році тут жило 93,1 тис. українців і осіб українського походження, що становило близько 0,6% усіх жителів названих країн. Основна частина українців живе переважно в містах. Понад 50% українців Закавказзя живе у Грузії. Найбільші їх громади зосереджені в Тбілісі (16,1 тис.). між Україною і Грузією встановились досить інтенсивні міграційні зв'язки. На Україні живе 23,5 тис. грузинів. Друге місце за чисельністю української діаспори на Закавказзі належить Азербайджану, де кількість українців становить 23,3 тис. чол. Майже 60% їх живе в Баку. У Вірменії проживає 8,3 тис. українців, переважно в містах. Вірменська діаспора в Україні (54,2 тис. чол.) у кілька разів перевищує українську діаспору у Вірменії. Між Україною і Вірменією встановилися досить тісні зв'язки по лінії міграції населення. В 1989 році на Україну з Вірменії прибуло 4,6 тис. чол., з України в Вірменію - 2,5 тис.

Прибалтика.

Українська діаспора в Прибалтиці є, порівняно з іншими республіками колишнього СРСР, однією з наймолодших і найменш чисельних. В 1989 році там проживало 185,2 тис. українців і осіб українського походження. В окремих республіках Прибалтики українці становлять досить помітне місце. В Латвії вони становлять 3,5% всіх жителів і серед представників національних діаспор займають третє місце після росіян і білорусів. Третє місце після росіян і естонців належить українцям і в Естонії (3,1%). Українській діаспорі Литви належить четверте місце (1,2%) після росіян, поляків і білорусів.

Українці в прибалтійській діаспорі живуть переважно в містах, серед них значна частка військовослужбовців, працівників торговельного морського флоту.

Останнім часом міграційні зв'язки України з Прибалтикою зміцніли. В Литву, Латвію та Естонію приїжджає з України значно більше населення, ніж виїжджає з них. У цілому ці потоки характеризуються такою національною структурою мігрантів. У 1989 році в прибалтійські республіки прибуло: у Литву - 1,3 тис. чол., у Латвію - 1,6 тис. чол., у Естонію - 1 тис. чол. Близько 50% українців, які проживають у Прибалтиці, вважають рідною мовою - українську. Зокрема, в Литві - 51,2%, в Латвії - 49,4%, в Естонії - 44,2%.